

Monthly Report

สินค้าปลานิล&ผลิตภัณฑ์

ประจำเดือน มีนาคม 2561

1. สถานการณ์ภายในประเทศ

1.1 การผลิต

- สิ้นสุด ก.พ.61 มีฟาร์มปลานิลที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 2,902 ฟาร์ม และฟาร์มที่ได้มาตรฐาน SL (Safety level) จำนวน 27,058 ฟาร์ม คิดเป็น 9.1% ของจำนวนฟาร์มปลานิลทั้งหมด (328,209 ฟาร์ม) (กลุ่มพัฒนาระบบคุณภาพแหล่งผลิต, กองวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด, กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)
- ก.พ.61 ผลผลิตปลานิลเบื้องต้น 16,597 ตัน ลดลง 22.7% จากเดือนก่อน และเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันปีก่อนผลผลิตลดลงเช่นกัน 2.4% (กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง)
- ม.ค.-ก.พ.61 ผลผลิตปลานิลเบื้องต้น 38,061 ตัน ลดลง 2.0% เมื่อเทียบกับ ช่วงเดียวกันปีก่อน สำหรับเดือน มี.ค. 61 คาดว่าปริมาณผลผลิตจะออกมาเพิ่มขึ้น +13.9% เมื่อเทียบกับเดือนก่อน เนื่องจากเริ่มเข้าสู่ช่วงฤดูร้อน หากเกษตรกรเลี้ยงปลาได้ขนาดที่ตลาดต้องการจะจับปลาขึ้นมาจำหน่ายก่อนที่สภาพอากาศที่ร้อนและฝนจะทำให้ปลาป่วยตายได้ง่าย

1.2 ราคาปลานิล

- ก.พ.61 ราคาปลานิลหน้าฟาร์ม ภาคกลาง ขนาดใหญ่ 38.34 บาท/กก. ขนาดกลาง 32.33 บาท/กก. และขนาดเล็ก 22.33 บาท/กก. โดยทุกขนาดปรับตัวลดลง 2.1%, 4.3% และ 7.9% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)
- ก.พ.61 ราคาขายส่ง ขนาดใหญ่ 52.21 บาท/กก. ขนาดกลาง 42.50 บาท/กก. และขนาดเล็ก 33.29 บาท/กก. โดยขนาดใหญ่และขนาดเล็กปรับตัวลดลง 0.5% และ 2.1% ขณะที่ขนาดกลางไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (ตลาดไท)
- ก.พ.61 ราคาขายปลีก ณ ตลาดกรุงเทพฯ ขนาดใหญ่ 73.40 บาท/กก. และขนาดกลาง 59.67 บาท/กก. โดยทุกขนาดปรับตัวเพิ่มขึ้น 4.7% และ 0.2% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับเดือนที่ผ่านมา (กระทรวงพาณิชย์)

1.3 การค้าต่างประเทศ

- การส่งออกปลานิล
  - ม.ค. 61 ไทยส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ 293.5 ตัน มูลค่า 14.1 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง 34.0% และ 53.3% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีรูปแบบจากสัดส่วนมูลค่าการส่งออก คือ ปลาทั้งตัวแช่แข็ง 88.6% เนื้อปลาแช่แข็ง 8.7% ปลานิลสดแช่เย็น 2.4% และปลามีชีวิต 0.3% ทั้งนี้มีตลาดหลัก คือ กลุ่มตะวันออกกลาง 44.1% กลุ่มยุโรป 28.0% สหรัฐฯ 24.9% และกลุ่มอาเซียน 3.0% ตามลำดับ
- การนำเข้าปลานิล
  - ม.ค. 61 ไทยนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์ 100.1 ตัน มูลค่า 15.5 ล้านบาท ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น 67.7% และ 134.8% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีรูปแบบนำเข้าเป็นเนื้อปลานิลแช่แข็ง 92.6% และปลาทั้งตัวแช่แข็ง 7.4% ตามลำดับ ส่วนใหญ่นำเข้าจากจีน 53.5% ไต้หวัน 23.4% และกลุ่มอาเซียน 23.1% ตามลำดับ

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกและนำเข้า (ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท)

เดือน/ปี	การส่งออก		การนำเข้า	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ม.ค. 60	444.4	30.2	59.7	6.6
ธ.ค. 60	382.3	19.6	31.7	4.8
ม.ค. 61	293.5	14.1	100.1	15.5
%Δ ม.ค. 60	-34.0%	-53.3%	67.7%	134.8%
%Δ ธ.ค. 60	-23.2%	-28.1%	215.8%	222.9%

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กรมประมง

2. สถานการณ์ภายนอกประเทศ

2.1 การผลิต

- ผลผลิตปลานิลโลกในปี 2558 จำนวน 6.31 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 5.8% จากปีก่อน เป็นผลผลิตจากการเพาะเลี้ยง 5.67 ล้านตัน (89.9%) และจากการจับ 0.64 ล้านตัน (10.2%) ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศเอเชียถึง 4.14 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วน 65.7% ของผลผลิตปลานิลโลก (FAO, October 2017)

2.2 การตลาดและการค้า

- จีน ปี 2560 ส่งออกผลิตภัณฑ์ปลานิล ปริมาณ 406,760 ตัน มูลค่า 1,234.9 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า 3.5% และ 1.2% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยส่งออกในรูปแบบเนื้อปลานิลชุบขมนึ่งมากที่สุด ร้อยละ 42 รองลงมาเนื้อปลานิลแช่แข็ง 37% และปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง 21% และมีตลาดหลักที่สำคัญ คือ กลุ่มแอฟริกา (INFOFISH Trade News, No. 2/2018)
- USA เป็นผู้นำเข้าปลานิลรายใหญ่ของโลก ม.ค.61 ปริมาณ 20,164.3 ตัน มูลค่า 72.2 ล้านดอลลาร์ ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง 3.9% และ 6.7% ตามลำดับ เทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน โดยมีรูปแบบการนำเข้าดังตาราง :

การนำเข้าผลิตภัณฑ์ปลานิลของสหรัฐอเมริกา ปี 2561 (ม.ค.) หน่วย : ปริมาณ (ตัน), มูลค่า (ล้านUSD)

Products	2560 (ม.ค.)		2561 (ม.ค.)		อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1. Tilapia Fillet Frozen	2,309.4	14.0	1,980.0	13.3	-14.3	-4.6
2. Tilapia Fillet Fresh	14,690.1	56.5	13,523.6	50.1	-7.9	-11.3
3. Tilapia Frozen	107.1	0.3	204.7	0.8	91.2	162.3
4. Tilapia Fresh	3,867.2	6.6	4,456.0	8.0	15.2	20.7
5. Tilapia Meat Fresh						
Total	20,973.7	77.4	20,164.3	72.2	-3.9	-6.7

สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ปลานิลของสหรัฐอเมริกา ปี 2561 (ม.ค.) หน่วย : ร้อยละ

ลำดับที่	1. Tilapia Fillet Frozen		2. Tilapia Fillet Fresh		3. Tilapia Frozen		4. Tilapia Fresh	
	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า	ประเทศ	สัดส่วนมูลค่า
1	จีน	60.45	โคลัมเบีย	6.61	จีน	7.09	เมียนมาร์	0.39
2	อินโดนีเซีย	6.19	ฮอนดูรัส	5.24	ไต้หวัน	3.05	โคลัมเบีย	0.30
3	ไต้หวัน	1.03	คอสตาริกา	3.01	เวียดนาม	0.46	เม็กซิโก	0.11
4	เม็กซิโก	0.85	เม็กซิโก	1.96	ไทย	0.29	บังกลาเทศ	0.10
5	มาเลเซีย	0.27	อื่นๆ	1.63	อื่นๆ	0.12	จีน	0.04
6	อื่นๆ	0.59					อื่นๆ	0.22
รวม		69.38		18.45		11.01		1.16

ที่มา : www.st.nmfs.noaa.gov

3. ปัญหาอุปสรรค

- ผลผลิตปลานิลเฉลี่ยต่อไร่ทั้งประเทศยังคงต่ำ (ข้อมูลเบื้องต้นปี 2560 = 428 กก./ไร่)
- ราคาปลานิลตกต่ำตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากปริมาณผลผลิตมีมากเกินความต้องการของตลาด
- ฟาร์มเลี้ยงปลานิลขาดการบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐาน GAP
- เกษตรกรขาดศักยภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ

4. แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค

- จัดทำโครงการระบบส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ (ปลานิล) 2561 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน ส่งเสริมฟาร์มเลี้ยงปลานิลให้ได้มาตรฐาน GAP เพิ่มชิ้นการรวมกลุ่มของเกษตรกร รวมถึงการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าปลานิล
- พัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer โดยการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร
- ประชาสัมพันธ์โครงการบริการโรคปลานิลโดยการจดทะเบียนกักกันปลานิล พร้อมส่งเสริมให้มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ปลานิลหลากหลายเมนูเพื่อเพิ่มมูลค่า
- กรมประมงต้องดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตปลานิลของเกษตรกรรายย่อยให้มากขึ้น

